

Skatteutskottets yttrande

1983/84:8 y

om kronofogdemyndigheterna och skatteförvaltningen

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1983/84:100 bilaga 9 såvitt avser anslag till de lokala skattemyndigheterna och kronofogdemyndigheterna samt bilaga 15 såvitt avser länsstyrelsernas skatteförvaltningar jämte motioner. Skatteutskottet får med anledning härav anföra följande.

Kronofogdemyndigheterna

Regeringen har i budgetpropositionen (bilaga 9, finansdepartementet) föreslagit att det anvisas ett förslagsanslag till kronofogdemyndigheterna av 531 633 000 kr. för budgetåret 1984/85. Anslaget har beräknats med utgångspunkt i länsstyrelsernas s. k. huvudförslag, dvs. ett pris- och löneomräknat anslag minskat med 2 %. I avvaktan på ett ställningstagande till ett förslag om en ändrad distriktsindelning föreslås dock ett tillskott på 6 milj. kr. Detta tillskott bör enligt propositionen fördelas så att de resurssvaga myndigheterna tillförs extra medel. Dessutom föreslås att de förstärkningar med ekonomisk kompetens som tillförts 12 myndigheter permanent knyts till myndigheterna. För det fortsatta införandet av enskilda mål i REX-systemet har beräknats 1 milj. kr.

I motion 2065 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att det av regeringen föreslagna anslaget ökas med 11 767 000 kr. Motionärerna anser att det förhöjda anslaget, som överensstämmer med vad länsstyrelserna begärt i anslagsyrkanden som lagts fram vid sidan av huvudförslaget, behövs för att kronofogdemyndigheterna skall kunna förbättra verksamheten.

Utskottet vill nu liksom tidigare betona angelägenheten av att kronofogdemyndigheterna erhåller tillräckliga medel för att bedriva indrivningsverksamheten effektivt. Utskottet anser därför i likhet med regeringen att det är välmotiverat att i viss mån undanta exekutionsväsendet från det generella besparingskravet och tillföra extra medel åt de mest arbetstyngda myndigheterna. Å andra sidan är det med hänsyn till det ansträngda budgetläget enligt utskottets uppfattning nödvändigt att så långt det låter sig göra ta till vara möjligheterna till besparingar även hos kronofogdemyndigheterna utan att effektiviteten av verksamheten lider skada. Från denna utgångspunkt finner utskottet det av regeringen föreslagna anslaget innebära en lämplig avvägning. Utskottet anser därför att bostadsutskottet bör tillstyrka propositionen i denna del och avstyrka motion 2065 i motsvarande del.

Länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna

Anslagsfrågor

Anslagen till länsstyrelsernas skatteförvaltning behandlas i bilaga 15 till budgetpropositionen (civildepartementet). Budgetförslaget innebär att länsstyrelserna i princip undantas från minskningar i form av generella besparingar. Vidare föreslås att länsstyrelserna skall tillföras ytterligare 6 milj. kr. för mervärdeskattekontrollen. Den sista etappen av en redan beslutad utbyggnad av mervärdeskatteenheter är därmed genomförd. Dessutom beräknas preliminärt 2,2 milj. kr. för granskning av företag som påförs vinstdelningsskatt. Kostnaderna för ett redan träffat avtal om lönegradsplacering m. m. av tjänster vid mervärdeskatteenheter hos de tre största länsstyrelserna har beräknats till drygt 800 000 kr. Vissa förstärkningar för innevarande budgetår – 10 milj. kr. för kvalificerad revision, 5 milj. kr. för mervärdeskattekontroll, 1,5 milj. kr. för arbetsgivarkontrollen och 5 milj. kr. för den reformerade inkomstbeskattningen – bör enligt budgetförslaget permanentas. Medlen för reformerad inkomstbeskattning bör enligt förslaget stå till myndigheternas förfogande i vart fall t. o. m. budgetåret 1985/86.

För de lokala skattemyndigheternas vidkommande föreslås i bilaga 9 till budgetpropositionen för budgetåret 1984/85 ett förslagsanslag av 750 535 000 kr. Förslaget innebär att dessa myndigheter undantas från den generella besparingen på 2 %. Förslaget innebär vidare att de lokala skattemyndigheterna under de kommande budgetåren, liksom under det innevarande, tillförs 8,5 milj. kr. för intensifierad arbetsgivarkontroll och dessutom extra medel för särskild fastighetstaxering och insamling av basuppgifter över företag och organisationer. Därutöver föreslås att 15 milj. kr., som myndigheterna disponerar under innevarande budgetår för arbetet med den reformerade inkomstbeskattningen, skall stå till myndigheternas förfogande i vart fall t. o. m. budgetåret 1985/86.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot förslagen, anser att bostadsutskottet bör tillstyrka budgetpropositionen i berörda delar.

Organisationsfrågor

I budgetpropositionen anförs att skatteförvaltningens organisatoriska anknytning till länsstyrelserna bör prövas, eftersom möjligheterna för länsledningarna att påverka inriktningen av skatteavdelningarnas verksamhet av naturliga skäl är begränsade. Frågan om hur skatteavdelningarnas organisatoriskt skall anknytas till övriga delar av skatteförvaltningen bör därför enligt finansministern utredas närmare. Regeringen har givit statskontoret i uppdrag att i samband med utredningen om en framtida länsförvaltning i Norrbottens län göra en specialstudie av lämpliga former för en från länsstyrelsen fristående skatteadministration i detta län. Som ett komplement till denna utredning aviseras en särskild utredning om hur en från

materiella utgångspunkter effektiv styrning och samordning av hela skatteförvaltningen skall utformas.

Claes Elmstedt (c) anser det tveksamt om denna prövning är nödvändig och begär i motion 2408 ett uttalande av riksdagen att även regionalpolitiska konsekvenser skall beaktas. Enligt motionären är risken stor att de små länen vid en utbrytning av skatteförvaltningen från länsstyrelsen mister denna typ av statlig verksamhet.

Utskottet för sin del finner det inte påkallat att närmare gå in på direktiven för den aviserade utredningen men förutsätter att i sammanhanget relevanta frågor blir tillfredsställande belysta i utredningsarbetet. Med det sagda anser utskottet att bostadsutskottet bör avstyrka bifall till motionen.

I motion 345 av Stig Josefson m. fl. (c), vilken hänvisats till skatteutskottet, begärs en utredning om möjligheterna att omorganisera de lokala skattemyndigheterna till "lokala samhällsmyndigheter" bestående av den nuvarande lokala skattemyndigheten, erforderliga delar av avgiftsbyrån inom riksförsäkringsverket, mervärdeskatte- och handelsregisterenheter inom länsstyrelserna, bolagsbyrån inom patent- och registreringsverket samt punktskattesektionerna inom riksskatteverket m. fl. lämpliga myndigheter och myndighetsenheter. Till att börja med bör – menar motionärerna – handläggningen av arbetsgivaravgifterna överföras till de lokala skattemyndigheterna. En sådan decentralisering skulle enligt deras uppfattning vara till fördel för näringslivet, underlätta myndighetskontakterna för enskilda individer och samtidigt underlätta kontrollen från myndigheternas sida.

Utskottet vill nu liksom tidigare, då liknande motionsyrkanden behandlats av utskottet, uttala sin sympati för motionens syfte, som är att skapa en förvaltningsorganisation inom skatte-, socialförsäkrings- och registreringsområdet som kan ge mera service och fungera med mindre krångel och byråkrati för de skatte- och avgiftsskyldiga än det nuvarande systemet. Även om den nyssnämnda i propositionen avviserade utredningens uppgifter synes bli mer begränsade och i någon mån av annat slag än vad motionärerna begärt får det enligt utskottets uppfattning antagas att deras synpunkter kommer att beaktas av utredningen. Utskottet vill dessutom peka på att organisationen av skatteförvaltningen nyligen har tagits upp i flera andra sammanhang. Bl. a. undersöker deklaraionskontrollutredningen möjligheterna att decentralisera viss del av skatteadministrationen från länsstyrelserna till de lokala skattemyndigheterna. Vidare har kommissionen mot ekonomisk brottslighet i ett delbetänkande (SOU 1983:75 s. 194–195) föreslagit att en särskild utredning tillsätts i syfte att ge förslag till en organisation i vilken registrering av företag/arbetsgivare till olika skatter och avgifter samordnas i högre grad än f. n. och som är anpassad till företagets behov av service. Även riksdagens revisorer har i en rapport föreslagit en utredning om en ny organisation på skatteområdet som innebär att flera uppgifter förs över på de lokala skattemyndigheterna.

Då således frågan om de nuvarande lokala skattemyndigheternas orga-

nisation och verksamhet på senare tid uppmärksammats i ett flertal olika sammanhang anser utskottet att det inte finns skäl att begära en särskild utredning av det slag motionärerna påkallat. Enligt utskottets uppfattning bör riksdagen lämpligen ta ställning till motionen i samband med behandlingen av anslagen till skatteförvaltningen. Skatteutskottet beslutar därför att – under förutsättning av bostadsutskottets medgivande – överlämna motionen med detta yttrande till bostadsutskottet.

Rekryteringen till skatteförvaltningen

I motion 1969 av Lilly Bergander m. fl. (s) begärs en utredning som kartlägger behovet av särskilda resurser och andra åtgärder inom rekryteringsområdet för skatteförvaltningen. Enligt vad utskottet erfarit har regeringen nyligen gett riksskatteverket i uppdrag att utreda denna fråga. Motionens syfte torde därigenom vara tillgodosett och motionen bör därför enligt utskottets uppfattning avstyrkas av bostadsutskottet.

Stockholm den 15 mars 1984

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s), Anna Lindh (s), Ewy Möller (m) och Erkki Tammenoksa (s).